บทที่ 3
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปลูกยางพารา

ในการศึกษาเกี่ยวกับการปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปลูกยางพารา
2. โครงการส่งเสริมการปลูกยางพาราจังหวัดพะเยา

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปลูกยางพารา

สภาพพื้นที่ที่เหมาสมสำหรับการปลูกยางพาราควรเป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเอียงเล็กน้อย โดยลักษณะดินจะต้องเป็นดินร่วนเหนียวถึงดินร่วนทราย มีความอุดมสมบูรณ์ มีการระบายน้ำและการถ่ายเทอากาศดี และยางพาราจะอาศัยแหล่งน้ำจากน้ำฝน

การเตรียมพื้นที่ปลูก

การเตรียมพื้นที่ปลูกสร้างสวนยางได้แก่การทำความสะอาดพื้นที่ การวางแนว การขุดหลุม และการจัดทำขั้นบันไดเป็นต้น ซึ่งยางแต่ละพันธุ์มีระยะการปลูกที่เหมาะสมแตกต่างกันซึ่งจากเอกสารทางวิชาการได้มีการแสดงระยะการปลูกที่เหมาะสมดังแสดงในตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 แสดงระยะปลูกยางที่เหมาะสม ตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

พันธุ์ยางชั้น 1	ระยะปลูกยาง (ปลูกพืชแซมยาง)	ระยะปลูกยาง (ไม่ปลูกพืชแซม)	จำนวนต้น/ไร่	เขตปลูกยาง
RRIT 251, สงขลา 36	2.5 x 8	4 x 5	80	เขตปลูกยางเดิม
BPM 24, PB 255, PB 260	3 x 7	3.5 x 6	76	
PR 255, RRIC 110	2.5 x 7	-	91	เขตปลูกยางใหม่
RRIM 600	-	3 x 6	89	

: ที่มาเอกสารการปลูกยางพารา สำนักงานกองทุนสงเคราะห์สวนยางกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การเตรียมหลุมปลูกการขุดหลุมปลูกยางให้ขุดด้านใดด้านหนึ่งตลอดแนว ขนาดของหลุมกว้าง 50 ยาว 50 ลึก 50 เซนติเมตร เมื่อขุดหลุมแล้วต้องนำดินก้นหลุมมาผึ่งแดด ไว้ประมาณ 10 วัน ในแหล่งปลูกยางใหม่ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ต้นละ 5 กก. รองก้นหลุมร่วมกับปุ๋ยหินฟอสเฟต แล้วกลบหลุม วัสดุปลูก หรือต้นยางที่ใช้ปลูก แบ่งออกเป็น ต้นตอตาและต้นยางชำถุง ขนาด 1 – 2 ฉัตร ควรเลือกวัสดุปลูกที่แข็งแรงสมบูรณ์ปราศจากโรคและศัตรูพืช

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร ได้แนะนำพันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตสูง การเจริญเติบโตดี มีความต้านทานโรค แสดงอาการเปลือกแห้งเล็กน้อยและมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ให้เกษตรกรใช้ปลูกโดยแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ

1. พันธุ์ยางชั้น 1 ปลูกได้โดยไม่จำกัดจำนวนเนื้อที่ถือครอง มี 8 พันธุ์ ได้แก่ RRIT 251, สงขลา 36, BPM 24, PB 255, PB 260, PR 255, RRIC 110 และ RRIM 600

2. พันธุ์ยางชั้น 2 ปลูกได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของจำนวนเนื้อที่ถือครองและแต่ละพันธุ์ควรปลูกไม่น้อยกว่า 7 ไร่ มีจำนวน 6 พันธุ์ ได้แก่ RRIT 250, RRIT 226, BPM 1, PB 235, RRIC 100 cJt RRIC 101

3. พันธุ์ยางชั้น 3 ปลูกได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของจำนวนเนื้อที่ถือครองและแต่ละพันธุ์ควรปลูกไม่น้อยกว่า 7 ไร่ มีจำนวน 9 พันธุ์ ได้แก่ PB 302, PR 305, RRIC 121, RRIT 163, RRIT 209, RRIT 214, RRIT 218, RRIT 225 และ Haiken 2

ในการเลือกพันธุ์ยางปลูกควรเลือกพันธุ์ยางที่มีความต้านทานต่อโรคระบาดในท้องถิ่น ควต้องพิจารณาถึงลักษณะภูมิประเทศ เช่น พื้นที่ที่มีลมแรง ให้เลือกพันธุ์ที่ต้านทางแรงลมได้ดี มีความเหมาะกับสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความลึกของหน้าดิน ความลาดชันของพื้นที่ และเหมาะสมกับระยะปลูก สำหรับการปลูกยางพาราในพื้นที่เขตภาคเหนือ พันธุ์ยางที่ได้มีการนำมาปลูกได้แก่ พันธุ์ยางชั้น 1, พันธุ์ RRIM 600

วิธีการปลูก

1. การปลูกด้วยต้นตอตา เลือกปลูกในช่วงต้นฤดูฝน เลือกต้นตอตาที่สมบูรณ์ กลบดินจนเสมอปากหลุมและอัดดินให้แน่น ให้ดินบริเวณโคนต้นยางสูงกว่าเล็กน้อย เพื่อมิให้น้ำขังในหลุม คลุมโคนต้นด้วยฟางข้าว หรือเศษพืชคลุม หรือเศษวัสดุคลุมดินที่หาง่ายในท้องถิ่น

2. การปลูกด้วยยางชำถุง เลือกปลูกในช่วงต้นฤดูฝน ใช้ต้นยางชำถุง ขนาด 1 – 2 ฉัตร ควรเลือกต้นที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคและแมลงศัตรู แล้วกรีดด้านข้างของถุงให้ขาดจากกัน แต่ยังไม่ดึงถุงออกนำไปวางในหลุม ทยอยกลบดินลงหลุมจนเกือบเต็มหลุม แล้วให้ดึงถุงพลาสติกออก ระวังอย่าให้ดินในถุงพลาสติกแตก กลบดินจนเสมอปากหลุม และอัดดินให้แน่นโดยให้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บริเวณโคนต้นยางสูงกว่าเล็กน้อย เพื่อมิให้น้ำขังในหลุม หากมีต้นยางตายหลังปลูก ควรปลูกซ่อมก่อนหมดฤดูฝนอย่างน้อย 2 เดือน และไม่ควรปลูกซ่อมเมื่อต้นยางอายุ 2 ปี ขึ้นไป

ในช่วงระยะ 1 – 3 ปี หลังปลูกยาง เจ้าของสวนไม่มีรายได้จากสวนยาง เกษตรกรสามารถหารายได้เสริมด้วยการปลูกพืชแซมยาง ควบคู่กับการทำสวนยางเพื่อเพิ่มรายได้แต่ต้องปลูกในขณะที่ต้นยางมีอายุไม่เกิน 3 ปี ได้แก่ ข้าวไร่ ข้าวโพด สับปะรด กล้วย ฯลฯ ควรปลูกห่างจากแถวยางไม่ต่ำกว่า 1 เมตร หลังจากปลูกพืชแซมยางแล้วเกษตรกรต้องปลูกพืชตระกูลถั่วแซมทันที

การบำรุงรักษาสวนยาง

พื้นที่ปลูกยางส่วนใหญ่เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เคยทำการเกษตรมาก่อน จึงจำเป็นต้องใส่ปุ๋ย บำรุงให้ต้นยางอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของต้นยางในการสร้างความเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตที่สูง โดยปุ๋ยที่ใช้ควรเป็นสูตร 20-8-20 ซึ่งจะต้องใส่ในปริมาณที่เหมาะสมตามอายุยาง โดยข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการได้แนะนำเวลาและอัตราในการใส่ปุ๋ยสำหรับเขตปลูกยางเดิม ดังแสดงในตารางที่ 3-2 และสำหรับเขตปลูกยางใหม่ดังแสดงในตารางที่ 3-3

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 3-2 แสดงเวลาและอัตราปุ๋ยสูตรสำเร็จที่ใช้กับยางพาราก่อนเปิดกรีด สูตร 20-8-20 (เขตปลูกยางเดิม)

งวดที่	อายุ (เดือน)	อัตราปุ๋ย			
		ดินร่วน		ดินทราย	
		กรัม / ต้น	กก. / ไร่	กรัม / ต้น	กก. / ไร่
2	2	50	4	60	5
	4	50	4	90	7
	6	70	6	90	7
3	12	130	10	170	13
	15	150	12	210	16
	18	150	12	210	16
4	24	150	12	210	16
	30	230	18	320	25
5	36	230	18	320	25
	42	240	19	330	26
6	48	240	19	330	26
	54	260	21	360	28
7	60	260	21	360	28
	66	270	22	370	29

: ที่มาเอกสารการปลูกยางพารา สำนักงานกองทุนสงเคราะห์สวนยางกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 3-3 แสดงเวลาและอัตราปุ๋ยสูตรสำเร็จที่ใช้กับยางพาราก่อนเปิดกรีด สูตร 20-10-12 (เขตปลูกยางใหม่)

งวดที่	อายุ (เดือน)	อัตราปุ๋ย	
		กรัม / ต้น	กก. / ไร่
2	1	60	6
	6	80	7
3	12	100	9
	18	110	10
4	24	120	11
	30	180	16
5	36	180	16
	42	180	16
6	48	180	16
	54	200	18
7	60	200	18
	66	200	18
8	72	200	18
	78	200	18

: ที่มาเอกสารการปลูกยางพารา สำนักงานกองทุนสงเคราะห์สวนยางกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปุ๋ยยางพาราหลังเปิดกรีดเกษตรกรควรใช้สูตร 30-5-18 ทั้งเขตปลูกยางเดิมและเขตปลูกยางใหม่โดยให้ใส่ปุ๋ยครั้งละ 500 กรัม ต่อต้น ปีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกใส่ต้นฤดูฝนประมาณเดือนเมษายน ถึงเดือนพฤษภาคม หลังจากยางผลัดใบและครั้งที่ 2 ใส่ประมาณเดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน ก่อนที่ใบยางจะแก่

ในช่วงที่ต้นยางกำลังเจริญเติมโตควรมีการตัดแต่งกิ่งเพื่อควบคุมการเจริญเติบโตของต้นยางการตัดแต่งกิ่งที่ถูกวิธีช่วยให้ต้นยางมีลำต้นกลม ตรง เปลือกบริเวณที่กรีดไม่มีปุ่มปม ง่ายต่อการกรีด ต้นยางเจริญเติบโตได้ดีขึ้น และเพื่อเป็นการป้องกันโรคจากเชื้อรา แต่ไม่ควรตัดแต่งกิ่งในฤดูแล้ง โดยเริ่มตั้งแต่ยางอายุประมาณ 1 ปี ควรใช้กรรไกรตัดไม่ควรใช้มีดตัดหรือสับ อย่าโน้มต้นลงมาเพื่อตัดกิ่ง เพราะทำให้เกิดอันตรายต่อต้นยาง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การกำจัดวัชพืชในสวนยาง ซึ่งจะเป็นวัชพืชทั่วไปและหญ้าคา สามารถกำจัดได้หลายวิธี เช่น การใช้แรงคนถาก การไถพรวน การปลูกพืชคลุมดิน และการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืช ซึ่งอาจก่อให้เกิดมลพิษต่อสภาพแวดล้อมและเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น แต่เกษตรกรมักนิยมใช้ เนื่องจากประหยัดเวลาและแรงงาน แต่ในระยะแรกของการปลูกสร้างสวนยางอาจมีการปลูกพืชคลุมดิน เพื่อช่วยควบคุมวัชพืชและช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ป้องกันการพังทลายของดิน ซึ่งพืชคลุมดินที่เหมาะกับการปลูกในสวนยาง เป็นพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ คาโลโปโกเนียม,เซนโตรซิมา, เพอราเรีย,ซีรูเลียม

ในด้านสุขลักษณะและความสะอาดในสวนยางต้องมีการหมั่นกำจัดวัชพืชเพื่อไม่ให้แย่งน้ำอาหารของต้นยาง หรือเป็นแหล่งอาศัยของโรค แมลง หรือสัตว์ มีพิษอื่น ๆ หลังการตัดแต่งกิ่งควรนำกิ่งที่ตัดทิ้งออกไปนอกสวน หรือทำลาย เศษวัสดุ ภาชนะบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้งานในสวนแล้ว ควรกำจัด หรือทำลายให้ถูกวิธี อุปกรณ์เครื่องใช้รวมทั้งโรงเรือนหรือโรงงาน ที่ใช้ในการผลิต แปรรูปยาง ได้แก่ มีดกรีดยาง ถังเก็บน้ำยาง ตะกง จักรรีด เครื่องใช้อื่น ๆ จะต้องทำความสะอาดก่อน และหลังการใช้ ตลอดจนการเก็บยางแผ่นเพื่อรอจำหน่ายอย่างถูกวิธี ซึ่งยางแผ่นไม่ควรนำไปตากแดดเพราะจะทำให้ยางเสื่อมคุณภาพ

โรคและศัตรูพืชที่สำคัญของยางพารา

1. โรคตายยอด (Die Back) เกิดจากเชื้อรา และเกิดจากปลูกในพื้นที่ที่สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโต เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของธาตุอาหารมีน้อย หรือมากเกินไปหรือมีสารพิษตกค้างในดิน หรือปลูกในสภาพที่เหมาะสมแก่การเกิดโรค ลักษณะอาการของโรคที่เกิดคือ กิ่งก้าน หรือยอดแห้งตายจากปลายกิ่ง หรือยอดเข้าหาส่วนโคนทีละน้อยแล้วลุกลามไปจนถึงโคนต้น ในที่สุดต้นยางจะยืนต้นตาย โรคนี้มักเกิดขึ้นมากหลังเกิดสภาวะแห้งแล้ง หรือภายหลังเกิดโรคต่าง ๆ ระบาดอย่างรุนแรง หรือพบในสวนยางที่ปลูกในพื้นที่ดินทราย การป้องกันการเกิดโรคคือต้องหมั่นบำรุงรักษาต้นยางให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอ หากเกิดจากสภาพสิ่งแวดล้อม เช่น กรณีที่สภาพดินและแล้งจัด ให้รดน้ำตามความจำเป็น แล้วใช้วัสดุคลุมโคนต้นเพื่อช่วยรักษาความชุ่มชื้นการใช้ปุ๋ยและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ควรปฏิบัติตามคำแนะนำ ในกรณีที่กิ่งหรือยอดแห้งตายลงมา ให้ตัดกิ่งหรือยอดที่ตายออกแล้วทาสารเคมีป้องกันเชื้อราที่รอยแผล

2. โรคเปลือกแห้ง เกิดจากการกรีดเอาน้ำยางมากเกินไปทำให้เนื้อเยื่อบริเวณเปลือกที่ถูกกรีดมีธาตุอาหารมาหล่อเลี้ยงไม่เพียงพอ จนทำให้เปลือกยางบริเวณนั้นแห้งตาย อาการระยะแรก สังเกตได้จากการที่ความเข้มข้นของน้ำยางจางลง หลังการกรีดเหลือกยางจะแห้งเป็นจุด ๆ อยู่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

อยู่ตามรอยกรีด ระยะต่อมาเปลือกที่ยังไม่ได้กรีดจะแตกแยกเป็นรอยแผลและล่อนออก ถ้ากรีดต่อไปเปลือกยางจะแห้งสนิทไม่มีน้ำยางไหลออกมา สามารถป้องกันรักษาโดยให้หยุดกรีดยางนั้นประมาณ 6 – 12 เดือน จึงทำการเปิดกรีดหน้าใหม่ทางด้านตรงข้าม หรือเปิดกรีดหน้าสูงไม่ควรกรีดยางหักโหม ควรกรีดยางตามคำแนะนำ

3. โรคใบร่วงและฝักเน่าจากเชื้อไฟทอปโทรา (Phytophthora Leaf Fall and Pod Rot) เกิดจากเชื้อรา อาการของโรคคือใบยางร่วงพร้อมก้านทั้งที่ยังมีสีเขียวสด มีรอยช้ำดำขนาดและรูปร่างไม่แน่นอนอยู่บริเวณก้านใบ ฝักยางที่ถูกทำลายเปลือกเป็นรอยช้ำฉ่ำน้ำ ต่อมาจะเน่าดำค้างอยู่บนต้นไม่แตกและไม่ร่วงหล่นตามธรรมชาติ กรณีที่เกิดกับต้นยางอ่อน เชื้อราจะเข้าทำลายบริเวณยอดอ่อนก่อน ทำให้ยอดเน่า แล้วจึงลุกลามเข้าทำลายก้านใบและแผ่นใบ ทำให้ต้นยางยืนต้นตาย

สามารถป้องกันกำจัดโดยไม่ควรปลูกพืชอาศัยของเชื้อรา เช่น ทุเรียน ส้ม และพริกไทยแซมในสวนยาง กำจัดวัชพืชและตัดแต่งกิ่งในสวนยาง เพื่อให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก

4. โรคเส้นดำ (Balck Stripe) เกิดจากเชื้อรา ลักษณะอาการของโรคคือ บริเวณเหนือรอยกรีดในระยะแรกเปลือกจะเป็นรอยช้ำเมื่อเฉือนเปลือกออกดูจะพบรอยปุ่มสีดำนั้นเป็นลายเส้นดำบนเนื้อไม้ ทำให้เปลือกยางงอกใหม่เสียหายกรีดซ้ำไม่ได้ อายุการให้ผลผลิตลดลงเหลือ 8 – 16 ปี มักจะมีการระบาดในสวนยางที่เปิดกรีดแล้วในสภาพพื้นที่ที่อากาศมีความชื้นสูง ฝนตกชุก โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคใบร่วงและฝักเน่าอย่างรุนแรง พบทางภาคใต้ฝั่งตะวันตกและตะวันออก สามารป้องกันกำจัดโดยการ ไม่ปลูกพืชอาศัยของเชื้อราเป็นพืชร่วมหรือแซมยาง หรือใช้ยาอาลีเอท,ยาเอพรอน ฉีดพ่นหรือทาหน้ากรีดยาง

5. โรคเปลือกเน่า (Mouldy Rot)เกิดจากเชื้อราโดยเปลือกเหนือรอยกรีดมีลักษณะฉ่ำน้ำเป็นรอยช้ำสีหม่น ต่อมากลายเป็นรอยปุ่ม ปรากฏเส้นใยของเชื้อราสีขาวเทาขึ้นปกคลุมตรงรอยแผล เมื่ออาการรุนแรงขึ้น เชื้อราจะขยายลุกลามเป็นแถบขนานกับรอยกรีดยางอย่างรวดเร็ว ทำให้เปลือกบริเวณดังกล่าวเน่าหลุดเป็นแอ่งเหลือแต่เนื้อไม้สีดำ และไม่สามารถกรีดซ้ำหน้าเดิมได้อีก โรคนี้แพร่ระบาดโดยลมและมีแมลงเป็นพาหะ สามารถป้องกันกำจัดโดยไม่ปลูกพืชอาศัยเป็นพืชร่วมหรือพืชแซมยาง กำจัดวัชพืชในสวนให้โล่งเตียนและอย่าปลูกยางให้หนาแน่นเกินไปเพื่อลดความชื้นในสวนยาง เมื่อต้นยางเป็นโรคให้เฉือนหรือขูดเอาบริเวณที่เป็นโรคออกแล้วใช้สารเคมี เช่น เบนเลทหรือเอพรอนฉีดพ่นหรือทาหน้ากรีดยาง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

6. โรคราแป้ง หรือโรคใบที่เกิดจากเชื้อออยเดียม(Powderymildew or Oidium Leaf Disease) เกิดจากเชื้อรา ใบอ่อนปลายใบจะบิดงอ มีสีดำ ร่วงหล่นจากต้น เมื่อเจริญต่อไปเห็นรอยแผลสีเหลือซีด แล้วเปลี่ยนเป็นรอยไหม้สีน้ำตาล โดยเชื้อราปกคลุมดอกก่อนที่ดำแล้วร่วง โรคนี้ระบาดมากในพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมกลางวันร้อนกลางคืนเย็นและชื้น โรคนี้แพร่กระจายโดยลม และแมลงจำพวกไรที่ดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบอ่อน สามารถการป้องกันกำจัดได้โดยปรับปุ๋ยยางให้มีธาตุไนโตรเจนมากขึ้น และใส่ในช่วงที่ต้นยางผลิใบอ่อน เพื่อเร่งให้ใบยางแตกใบใหม่และแก่เร็ว ให้พ้นระยะที่อ่อนแอต่อการทำลายของเชื้อหรือพ่นด้วยผงกำมะถันเพื่อป้องกันการระบาดของโรค

7. โรครากขาว (White Root Disease) เกิดจากเชื้อรา ลักษณะอาการของโรคคือ พุ่มใบแสดงอาการใบเหลืองผิดปกติ 1 – 2 กิ่ง หรือทั้งต้น โดยบริเวณรากที่ถูกเชื้อเข้าทำลาย มีร่างแหเส้นใยสีขาวแผ่คลุมเกาะติดผิดราก บริเวณโคนต้นหรือรากที่โผล่พ้นดิน จะปรากฏดอกเห็ดขนาดไม่แน่นอน มีลักษณะเป็นแผ่นแข็งครึ่งวงกลมและอ่อนเรียงสลับกันเป็นวง ช่วงเวลาและพื้นที่ที่เชื้อแพร่ระบาด อยู่ในช่วงฤดูฝนโดยเฉพาะเดือนมิถุนายนถึงเดือนธันวาคม การแพร่ระบาดของโรคเกิดได้ 2 ทาง คือ โดยการสัมผัสของรากที่เป็นโรคกับรากของต้นที่สมบูรณ์และสปอร์จากดอกเห็ดปลิวตามลม สามรถป้องกันกำจัดโดยการขุดทำลายตอยางเก่าที่อาจจะเป็นแหล่งก่อให้เกิดโรค ใช้กำมะถันในอัตราต้นละ 240 กรัม ใส่ในหลุมปลูกก่อนปลูกยางจะช่วยปรับสภาพดิน ทำให้ไม่เหมาะกับการเจริญของเชื้อ หรือเมื่อพบต้นที่เป็นโรคให้เฉือนส่วนที่เป็นโรคทิ้ง แล้วทาสารเคมีเช่น ทิลท์หรือเบเร่ต์ ผสมน้ำ ลงในร่องรอบ ๆ โคนต้น

8. ปลวก (Termites) ปลวกที่เป็นอันตรายต่อต้นยางคือปลวกชนิดที่กินเนื้อไม้สด ซึ่งจะกัดกินรากและภายในลำต้นจนเป็นโพรง ทำให้พุ่มใบยางมีสีเหลืองผิดปกติ ต้นยางเสียหายถึงตายได้ สามารถป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมีประเภทคลอเดน ราดรอบต้นยางที่ถูกปลวกทำลายและต้นยางข้างเคียง

9. หนอนทราย (grub of cockchafers) หนอนทรายเป็นตัวอ่อนของด้วงชนิดหนึ่งรูปร่างเหมือนตัวซี (C) จะกัดกินรากยางจนรากไม่สามารถดูดหาอาหารเลี้ยงลำต้นได้ ทำให้พุ่มใบยางมีสีเหลืองผิดปกติ ต้นยางตายเป็นหย่อม ๆ พบมากในแปลงต้นกล้ายางที่ปลูกในดินทราย สามารถป้องกันกำจัดโดยใช้วิธีปลูกพืชล่อแมลง เช่น ตะไคร้ มันเทศ และข้าวโพด รอบต้นกล้ายางที่ปลูกใหม่ แมลงจะออกมาทำลายพืชล่อหลังจากนั้นให้ขุดพืชล่อจับแมลงมาทำลาย หรือใช้สารเคมี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

โดซัลแฟน + บีพีเอ็มซี ฝังกลบหรือใช้สารเคมีคลอเดน ราดรอบต้นยางที่ถูกหนอนทรายกัดกิน และต้นยางข้างเคียง

การปฏิบัติระยะต้นยางให้ผลผลิต

การกรีดยางที่ดีและถูกต้อง ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ได้แก่ พันธุ์ยาง อายุต้นยาง ฤดูกาล การเปิดกรีด วิธีการกรีดระบบกรีด วิธีการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง และความชำนาญของคนกรีดการเลือกใช้ปัจจัยที่สอดคล้องเหมาะสม สามารถเพิ่มผลผลิตยางให้สูงขึ้น ถนอมต้นยางให้สามารถกรีดได้ยาวนานขึ้น คุ้มค่ากับการลงทุนปลูกสร้างสวนยาง

โดยทั่วไปต้นยางเปิดกรีดได้เมื่ออายุประมาณ 7 ปีครึ่ง การเริ่มเปิดกรีดยางกรีดให้ใช้ไม้แบบทาบกับลำต้นแล้วทำรอยตามจากซ้ายไปขวาให้ได้ความยาวครึ่งหนึ่งของลำต้นกรีดเอียงจากซ้ายไปขวา ทำมุมประมาณ 30 – 35 องศากับแนวขนานพื้นดิน ใช้มีดกรีดยางกรีดให้ลึกเกือบถึงเนื้อไม้ตามแนวที่ทำรอยไว้แล้วตอกลิ้นรองกับน้ำยาง ใช้ลวดรองรับถ้วยน้ำยางรัดรอบลำต้นใต้ลิ้นรองรับน้ำยางประมาณ

ระบบกรีด[4]

1. การกรีดยางในระยะ 3 ปีแรก ซึ่งเป็นช่วงที่ยางกำลังเจริญเติบโต ไม่ควรกรีดหักโหมมากเกินไป เพราะจะทำให้ต้นยางชะงักการเจริญเติบโต และผลผลิตลดลงในภายหลัง ระบบกรีดที่เหมาะสมควรเป็น ดังนี้ กรีดครึ่งต้นวันเว้นสองวัน ระบบนี้ใช้กับยางทุกพันธุ์ โดยหยุดกรีดในฤดูผลัดใบและไม่มีการกรีดชดเชย กรีดครึ่งต้นวันเว้นวัน ระบบนี้เหมาะกับยางทุกพันธุ์ ยกเว้นพันธุ์ RRIM 628, PB 28/59 และ PB 5/63 ซึ่งเกิดโรคเปลือกแห้งได้ง่ายโดยต้องหยุดกรีดในฤดูผลัดใบ และไม่มีการกรีดชดเชย กรีดครึ่งต้นวันเว้นสองวัน ร่วมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยางความเข้มข้นร้อยละ 2.5 เหมาะสำหรับยางพันธุ์ที่ให้ผลผลิตต่ำในระยะแรกของการกรีด โดยใช้สารเคมีทาใต้รอยกรีดที่ขูดเปลือกกว้าง 2.5 เซนติเมตร ปีละ 2 – 3 ครั้ง ในปีถัดไป หากผลผลิตเพิ่มขึ้นให้หยุดใช้สารเคมี

2. การกรีดยางหลังจาก 3 ปีไปแล้ว ต้นยางจะทนทานต่อการกรีดมากขึ้น ระบบการกรีดที่เหมาะสมช่วงนี้คือ กรีดครึ่งต้นวันเว้นสองวัน เหมาะสำหรับพันธุ์ที่เป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่าย สามารถกรีดชดเชยได้ กรีดครึ่งต้นวันเว้นวัน ใช้ได้กับยางทุกพันธุ์ ยกวันพันธุ์ที่เป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่าย และสามารถกรีดชดเชยได้เฉพาะท้องที่ที่มีการกรีดน้อยกว่า 200 วัน กรีดครึ่งต้นวันเว้นสองวัน ร่วมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยางเหมาะสำหรับยางพันธุ์ที่ให้ผลผลิตต่ำ และตอบสนองต่อการใช้สารเคมีได้ดีควรใช้สารเคมีเพียงปีละ 2 – 3 ครั้ง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

3. การกรีดเปลือกงอกใหม่ เมื่อกลับไปกรีดยางในหน้าที่เปลือกงอกใหม่ ควรใช้ 3 ระบบ คือ กรีดครึ่งต้นวันเว้นวัน ใช้ได้กับยางทุกพันธุ์และกรีดชดเชยได้ กรีดครึ่งต้นวันเว้นสองวัน ใช้สำหรับยางพันธุ์ที่เป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่าย และสามารถกรีดชดเชยได้ กรีดครึ่งต้นวันเว้นสามวัน หรือกรีดครึ่งต้นวันเว้นสองวัน ร่วมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง และไม่ควรทาติดต่อกัน เพราะจะทำให้ต้นยางทรุดโทรมมากเกินไป

ข้อควรระวังในการกรีดยาง มีดกรีดยางต้องลับให้คมอยู่เสมอ เพื่อให้สามารดกรีดเปลือกได้บาง ไม่ต้องออกแรงมาก และหลีกเลี่ยงบาดแผลที่จะทำให้หน้ายางเสีย เพื่อให้กรีดได้นานที่สุด หยุดกรีดเมื่อต้นยางผลัดใบ และหยุดกรีดยางต้นที่เป็นโรคเปลือกแห้งหรือเป็นโรคที่หน้ายางจนกว่าจะหาย อย่ากรีดต้นยางให้ลึกถึงเนื้อไม้ เพราะจะทำให้เปลือกที่งอกใหม่เป็นปุ่มปม

การแปรรูปผลผลิต

น้ำยางสดที่กรีดได้สามารถนำไปแปรรูปได้ทั้งยางแผ่นดิบ ยางแผ่นรมควัน ยางเครพ ฯลฯ ทั้งนี้คุณภาพยางแปรรูปขึ้นอยู่กับวิธีการผลิต ราคายางในท้องตลาดก็แตกต่างกันไปตามคุณภาพยาง การผลิตยางแผ่นคุณภาพดีมีวิธีการและขั้นตอนการผลิตดังนี้

การเก็บรวบรวมน้ำยางต้องมีการทำความสะอาดอุปกรณ์เก็บน้ำยางเช่นถ้วยรองรับน้ำยาง ถังเก็บน้ำยางก่อนใช้ทุกครั้ง ไม่ควรใส่ขี้ยางและเศษไม้ลงในถังเก็บน้ำยาง จะทำให้ยางสกปรก จับตัวเป็นก้อนเร็ว หลังจากนั้นกรองน้ำยางด้วยเครื่องกรองลวดเบอร์ 40 และ 60 เพื่อเอาสิ่งสกปรกออก โดยวางเครื่องกรองซ้อนกัน 2 ชั้น เบอร์ 40 ไว้ข้างบน และเบอร์ 60 ไว้ข้างล่างตวงน้ำยางที่กรองเรียบร้อยแล้วใส่ในตะกงที่สะอาด ตะกงละ 3 ลิตรเติมน้ำสะอาดลงในตะกงที่ใส่น้ำยางไว้แล้วตะกงละ 2 ลิตร ซึ่งอัตราส่วนผสมอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ถ้าหากน้ำยางเจือจางบ้างแล้ว เช่น กรณีฝนตกขณะเก็บน้ำยาง ใช้กรดฟอร์มิกชนิดความเข้มข้นร้อยละ 90 ปริมาณ 2 ช้อนแกงใส่ลงในน้ำสะอาด 3 กระป๋องนมข้นหวาน แล้วกวนให้เข้ากัน แล้วจึงตวงน้ำกรดที่ผสมแล้ว 1 กระป๋องนมข้นหวาน เทลงในน้ำยางให้ทั่วตะกง ขณะที่เทน้ำกรดใช้ใบพายกวน ซึ่งขณะกวนน้ำยางจะมีฟองเกิดขึ้น ใช้ใบพายกวาดฟองออกจากตะกงให้หมด เก็บรวบรวมใส่ภาชนะเพื่อขายเป็นเศษยาง ถ้าไม่กวาดฟองน้ำยางออก เมื่อนำยางแผ่นไปรมควันจะทำให้เห็นเป็นรอยจุดอากาศในแผ่นยาง หลังจากกวนจนผสมเข้ากันแล้วควรใช้แผ่นสังกะสีหรือวัสดุอื่นปิดตะกงเพื่อป้องกันไม่ให้ฝุ่นละอองหรือสิ่งสกปรกตกลงไปในน้ำยางที่กำลังจะจับตัว ทิ้งไว้ประมาณ 30 – 45 นาที เมื่อยางมีการจับตัวแล้ว

---

[4] สำนักงานกองทุนสงเคราะห์สวนยาง "การปลูกยางพารา" กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2545

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ก่อนนำไปนวดควรใช้น้ำสะอาดเติมในทุกตะกง เพื่อความสะดวกในการเทแท่งยางออกจากตะกง การนวดยางควรนวดแผ่นยางบนโต๊ะที่สะอาด นวดยางให้หนาประมาณ 1 ซม. นำแผ่นยางที่นวดแล้วเข้าเครื่องรีดเรียบ 3 –4 ครั้ง โดยให้แผ่นยางบางประมาณ 3-4 มิลลิเมตร จากนั้นให้นำแผ่นยางเข้าเครื่องรีดดอก เพื่อช่วยให้แผ่นยางแห้งเร็วขึ้น แผ่นยางที่รีดดอกแล้ว ควรล้างด้วยน้ำสะอาดเพื่อล้างน้ำกรดและสิ่งสกปรกที่ติดอยู่ตามผิวของแผ่นยางออกให้หมดควรนำแผ่นยางมาผึ่งไว้ในที่ร่ม ไม่ควรนำไปผึ่งหรือตากไว้กลางแดด เพราะจะทำให้ยางแผ่นเสื่อมคุณภาพได้ง่าย หลังจากผึ่งยางแผนไว้ประมาณ 6 ชั่วโมง ก็เก็บรวบรวมยางแผ่นโดยพาดไว้บนราวในโรงเรือนเพื่อรอจำหน่าย

ลักษณะยางแผ่นคุณภาพดีแผ่นยางต้องสะอาด ไม่มีรอยคราบน้ำกรดหรือเหนียวเยิ้ม เมื่อยกส่องดูต้องไม่มีสิ่งสกปรกหรือจุดด่างดำในเนื้อยางและไม่มีฟองอากาศ แผ่นบาง ความหนาของแผ่นเฉลี่ย 2.8 – 3.2 มิลิเมตร แผ่นยางเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 40 – 45 ซม. ยาว 80 – 85 ซม. เนื้อยางแห้งใส สีของแผ่นยางสม่ำเสมอ สีเดียวกันตลอดแผ่น แผ่นยางมีลายดอกนูนชัด มีความยืดหยุ่น มาตรฐานคุณภาพของยางแผ่นดิบ

โครงการปลูกยางพาราจังหวัดพะเยา(สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา 2546)

หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

1. สำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยา
2. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำกัด สาขาจังหวัดพะเยา (ธกส.)
3. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการสร้างอาชีพที่ยั่งยืน และสร้างรายได้ที่มั่นคงให้แก่เกษตรกร เนื่องจากยางพารา สามารถให้ผลผลิตนานถึง 20-30 ปี และต้นยางเมื่อหมดอายุการกรีดแล้วสามารถนำไม้ต้นยางพารามาแปรรูปสร้างมูลค่าได้อีก
2. เพื่อเป็นการปลูกป่าทดแทนพื้นที่ป่าที่ถูกบุกรุกทำลายในพื้นที่จังหวัดพะเยา
3. เพื่อสนับสนุนการดำรงชีพอยู่ในท้องถิ่นแก้ปัญหาการย้ายแรงงานไปต่างถิ่น
4. เพื่อสร้างอาชีพเสริมอื่นๆ ในสวนยางพารา เช่นการเลี้ยงไก่พื้นเมือง การเลี้ยงมดแดง การปลูกไม้ประดับ เป็นต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เป้าหมาย

ส่งเสริมให้ครัวเรือนเกษตรกรที่มีความประสงค์จะปลูกยางพาราแต่ขาดทุนทรัพย์ขอรับการสนับสนุนสินเชื่อ ระยะปานกลางจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ตามพื้นที่ที่ได้รับการกำหนดให้เป็นเขตเศรษฐกิจเกษตรการปลูกยางพารา ประมาณ 600,000 ไร่ ในจังหวัดพะเยา

ระยะเวลาดำเนินงาน

ในปีการผลิต ปี 2546-2550 รวม 5 ปีโดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. สำนักงานเกษตรจังหวัด โดยสำนักงานเกษตรอำเภอและผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทุกตำบลรับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้เกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ณ ศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
2. สำนักงานเกษตรจังหวัด รวบรวมรายชื่อเกษตรกรที่สนใจปลูกยางพารา ให้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) เพื่อขอรับเงินสนับสนุนสินเชื่อระยะปานกลาง
3. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์สวนยาง เข้ามาดำเนินการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์จากน้ำยางพารา ไม้ยางพารา ใบยางพารา และหาตลาดรองรับการผลิต
4. หน่วยงานต่างๆ ประสานงานและติดตามให้คำแนะนำแก่เกษตรกรอย่างใกล้ชิด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved